

Behandling af myelomatose med Velcade® og Dexamethason®

Vi anbefaler dig behandling med Velcade® og Dexamethason® mod kræftsygdommen myelomatose. Behandlingen kan ikke helbrede sygdommen, men den kan holde din sygdom i ro.

Denne pjece kan være en hjælp til at få overblik over den behandling, vi anbefaler. Dine pårørende kan også have glæde af at læse pjecen, så de har forståelse for behandlingen og kan støtte dig i forløbet.

SÅDAN VIRKER MEDICINEN

Velcade® er kemoterapi, der er med til at mindske antallet af kræftceller, så de raske celler får mere plads, og nedbrydningen af knoglevæv mindskes.

Dexamethason® er et binyrebarkhormon, der ligeledes er med til at mindske antallet af kræftceller.

SÅDAN FOREGÅR DEN MEDICINSKE BEHANDLING

Din behandling foregår dels på hospitalet og dels i dit eget hjem. Velcade® får du i Hæmatologisk Ambulatorium, mens du selv skal tage Dexamethason® som tabletter derhjemme.

Behandlingsforløb

Du skal have behandlingen i serier. En serie varer 21 dage, hvorefter du begynder på en ny serie. Hvis du får behandlingen som forbehandling inden højdosis kemoterapi med stamcellestøtte, skal du have 3-4 serier med Velcade® og Dexamethason®. Hvis du derimod får behandlingen senere i dit sygdomsforløb, skal du have mellem 6 og 8 serier, men det afhænger af din sygdom, og hvordan du tåler behandlingen. Du får jævnligt taget blodprøver, så vi kan se, hvordan behandlingen virker, og hvordan du tåler behandlingen. Du får taget blodprøver inden hver serie med Velcade®.

Din læge og sygeplejerske vil fortælle dig om dit konkrete behandlingsforløb. Bagerst i denne pjece er et skema, som viser, hvordan et behandlingsforløb ser ud.

Sådan får du behandlingen

Hver gang du møder til behandling, taler du med en læge og/eller en sygeplejerske. Sygeplejersken taler med dig om, hvordan du har det, og hvilke bivirkninger du eventuelt har haft. Sygeplejersken måler også dit blodtryk og din temperatur. Herefter får du medicinen som en indsprøjtning under huden. Du kan selv bestemme, om det skal være i overarmen, i maven eller i låret.

Du skal selv tage Dexamethason® som tablet derhjemme. Du skal tage tabletterne samme dag, som du får Velcade®, og dagen efter.

Supplerende behandling

Du har øget risiko for virusinfektioner, især helvedesild (Herpes Zoster) under behandlingen med Velcade®. Du skal derfor have behandling med tabletter, som beskytter dig mod helvedesild. Du skal tage tabletterne morgen og aften i hele behandlingsperioden og i op til 3 måneder efter afsluttet behandling.

BIVIRKNINGER GENERELT

Mennesker er forskellige og reagerer forskelligt på behandlingen. Du skal tale med din læge og sygeplejerske, hvis du oplever bivirkninger under behandlingen, så de kan hjælpe dig med at lindre bivirkningerne. Hvis bivirkningerne påvirker din krop meget, kan din læge i samråd med dig reducere medicindosis, afbryde behandlingen midlertidigt eller vælge at stoppe behandlingen.

De hyppigste og mest alvorlige bivirkninger, der kan forekomme ved din behandling, er nævnt her.

BIVIRKNINGER VED VELCADE®

Føleforstyrrelser og nedsat kraft

Velcade® kan give føleforstyrrelser i form af prikken, stikken, sovende eller snurrende fornemmelse i specielt fingre og tæer. Nogle kan få tiltagende vanskeligheder med at knappe knapper, strikke, sy eller gå op og ned ad trapper.

Mænd kan opleve ændret følsomhed i penishovedet og rejsningsproblemer. Kvinder kan opleve ændret følsomhed i skeden og ved klitoris.

Påvirkningen af nerverne kan medføre smerter, såkaldte nervesmerter, som kan føles lynende, jagende og stødende.

Hvis du på grund af sygdommen eller tidligere behandlingen allerede har disse føleforstyrrelser, kan de blive værre, når du begynder behandlingen med Velcade®.

Hvis du oplever føleforstyrrelser eller vanskeligheder med at udføre hverdagsopgaver, skal du oplyse det til lægen eller sygeplejersken. Tal også med lægen eller sygeplejersken, hvis du har behov for smertestillende medicin.

Du kan selv mindske generne ved føleforstyrrelser:

- Tag varme bade.
- Brug varme eller kolde omslag.
- Massér blidt de påvirkede områder.
- Beskyt hænder og fødder – undlad fx at gå med bare fødder, og brug handsker i koldt vejr.
- Brug komfortabelt fodtøj med skridsikre såler.
- Plej huden på hænder og fødder med creme.

Blødning

Du kan have øget risiko for blødning i perioder af behandlingen. Det skyldes kemoterapiens virkning på de raske celler i knoglemarven, så antallet af blodplader (trombocytter) bliver nedsat. Blodpladerne er med til at stoppe blødninger, og du har derfor større risiko for blødning, når du mangler blodplader.

Hvis du får et eller flere af disse symptomer, skal du kontakte os, så lægen kan vurdere, om du skal have en transfusion med blodplader:

- Blødning fra næse, mund eller skede.
- Blod i afføring eller urin.
- Mange små røde prikker, specielt på benene.
- Mange blå mærker i huden.

Du kan selv forsøge at undgå blødning:

- Brug en blød tandbørste.
- Brug elektrisk barbermaskine i stedet for barberblad.
- Undgå at tage såkaldt gigtmicin, der indeholder stoffet ibuprofen, samt smertestillende medicin, der indeholder acetylsalicylsyre, som øger risikoen for blødninger og belaster nyrerne. Spørg os, hvis du er i tvivl om, hvilke præparater det drejer sig om.
- Undgå kraftig fysisk anstrengelse.

Ændret afføring

Du kan få forstoppelse eller diarré efter behandling med Velcade®. Hvis du får forstoppelse, er det vigtigt, at du tager det afføringsmiddel, som du får anbefalet. Afføringsmidler kan købes på apoteket uden recept.

Du kan selv forsøge at holde maven i gang:

- Drik rigelig væske, gerne 2-3 liter hver dag.
- Hold dig i bevægelse, undgå at ligge i sengen hele dagen.
- Spis fiberrig mad, fx grøntsager, hvedeklid, hørfrø, tørrede frugter så som svesker, abrikoser og rosiner.

En af årsagerne til diarré er, at slimhinderne i tarmen afstødes, og tarmens evne til at opsuge væske bliver nedsat. Det kan derfor være nødvendigt at være indlagt i forbindelse med længerevarende diarré, så du kan få væske via et drop. Det kan også være nødvendigt at give medicin, som virker stoppende.

Sådan kan du selv behandle let diarré:

- Drik rigeligt, da du mister væske.
- Spis bananer, dåsefrugt, supper og sportsdrikke for at holde saltbalancen.
- Prøv gamle husråd som revet æble, havresuppe, hvidt brød, kartoffelmos og ris, som muligvis kan stoppe diarré.

Hvis du har feber og diarré, skal du kontakte os, da du kan have en tarminfektion, som kræver behandling.

Træthed

De fleste oplever træthed i forbindelse med sygdommen og også under kemoterapien. Du kan opleve en træthed, der ikke forsvinder trods hvile og god nattesøvn.

Du kan selv afhjælpe træthed:

- Hold flere små pauser i løbet af dagen.
- Sørg for frisk luft og små gåture.
- Sørg for let adspredelse i din hverdag.
- Bed familie og venner om hjælp til praktiske gøremål.

Infektion og feber

Det er sjældent, at man får feber og infektion ved behandlingen, men din sygdom kan i sig selv give både feber og infektion, da antallet af hvide blodlegemer (leukocytter) kan være nedsat. De hvide blodlegemer er vigtige i kroppens forsvar mod infektioner.

Hvis du får et eller flere af nedenstående symptomer, skal du kontakte os. Lægen vurderer, om du skal indlægges og behandles med antibiotika, eller om du kan være hjemme og få antibiotika som tabletter. Vær opmærksom på disse symptomer:

- Feber over 38,5 grader
- Almen utilpashed, svimmelhed og kulderystelser.

Du kan selv forebygge infektioner:

- Hold god håndhygiejne – vask hænder efter toiletbesøg og før måltider.
- Drik rigelig væske for at undgå blærebetændelse.
- Undgå kontakt med personer, der hoster, er forkølede eller har feber.

Kvalme og opkastning

Det er sjældent, at man får kvalme og opkastning af Velcade®. Tal med sygeplejersken eller lægen, hvis du har kvalme, da det kan være nødvendigt med nærmere undersøgelser eller eventuelt kvalmestillende medicin.

BIVIRKNINGER VED DEXAMETHASON®

Svie og ubehag i maven

Dexamethason® kan give svie og ubehag øverst i maven. Dexamethason® kan endvidere medføre forværring af mavesår. Hvis du oplever sure opstød eller halsbrand, skal du kontakte os.

Sukkersyge

Dexamethason® kan medføre stigning i blodsukkeret. Det betyder, at du kan have fået sukkersyge. Sukkersygen er dog midlertidig og vil oftest forsvinde efter endt behandling. Hvis du pludselig begynder at blive meget mere tørstig end ellers og have hyppigere vandladning, skal du kontakte os.

Opstemthed eller modløshed

Når du får Dexamethason®, kan du opleve at blive mere energisk og humørmæssigt opstemt, og samtidig kan du have svært ved at sove. Derfor skal du helst tage tabletterne om morgenen, da de ellers kan forhindre dig i at sove. Du kan også føle dig rastløs, modløs og nedtrykt. Enkelte vil udvikle en egentlig depression. Fortæl personalet, hvordan dit humør er, da de kan hjælpe med samtaler, råd og vejledning.

Øget appetit

Dexamethason® øger appetitten hos mange patienter. Trangen til at spise kan blive stor og gøre, at du spiser noget eller meget mere, end du plejer.

Utilpashed efter afsluttet behandling

Nogle få patienter kan blive utilpasse i dagene efter, at de er stoppet med at tage Dexamethason®. Det kan fx vise sig ved generel utilpashed, træthed, ledsmerter, lettere nedtrykthed eller rysten på hænderne. Dette er dog forbigående.

Andre bivirkninger

Du kan opleve andre bivirkninger i dit behandlingsforløb, fx hovedpine, ledsmerter, udslæt med mere. Fortæl os om de bivirkninger, du oplever, så vi kan forebygge og behandle dem.

VÆR OPMÆRKSOM PÅ

Kontakt os, hvis du får:

- Feber over 38,5 grader
- Andre tegn på infektion
- Blødning.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os. Vil du vide mere om kræftsygdommen myelomatose, kan du eventuelt læse mere på patienthåndbogen.dk. Søg på: 'myelomatose'.

Kontakt

Hæmatologisk Ambulatorium

Tlf. 97 66 38 00

Vi træffes bedst:

Mandag – fredag 8.00 – 15.00

Hæmatologisk Sengeafsnit 7 Vest

Tlf. 97 66 38 01

Resten af døgnet samt weekender og helligdage.

www.aalborguh.rm.dk/hæmatologi

BEHANDLINGSSERIE MED VELCADE® OG DEXAMETHASON®

Dag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13-21
Blodprøver	X												
Velcade®	X			X				X			X		Pause
Dexamethason®	X	X		X	X			X	X		X	X	Pause